Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2014–2015

29 407 Vrij verkeer werknemers uit de nieuwe EU lidstaten

Nr. 203 BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 juni 2015

Kroatië is op 1 juli 2013 toegetreden tot de Europese Unie. Lidstaten kunnen gedurende maximaal zeven jaar overgangsmaatregelen toepassen op het vrij werknemersverkeer met Kroatië. Het overgangsregime bestaat uit drie fasen. Op 1 juli 2013 is de eerste fase van twee jaar ingegaan. Op 15 maart 2013 heb ik uw Kamer geïnformeerd over het voornemen van het kabinet om in de eerste fase van het overgangsregime met Kroatië geen vrij werknemersverkeer toe te staan (Kamerstuk 29 407, nr. 164). Daarna is de Europese Commissie hiervan op de hoogte gesteld. Voor werknemers uit Kroatië is het daardoor nodig gebleven om een tewerkstellingsvergunning aan te vragen indien zij in Nederland willen komen werken.

Per 1 juli aanstaande treedt de tweede fase van het overgangsregime in werking. In deze fase geldt vrij werknemersverkeer tenzij lidstaten aangeven het overgangsregime te willen verlengen met maximaal drie jaar. Nederland is groot voorstander van het vrij verkeer van werknemers, maar heeft ook altijd aangegeven oog te blijven houden voor de negatieve gevolgen daarvan. Gevolgen die zich vooral uiten in de vorm van oneerlijke concurrentie op arbeidsvoorwaarden, onderbetaling en uitbuiting van mobiele EU werknemers. In 2013 zijn met Kroatië goede afspraken gemaakt over samenwerking om deze uitwassen tegen te gaan. Niettemin is het kabinet van mening dat het op dit moment nog steeds niet wenselijk is om vrij werknemersverkeer toe te passen en is het voornemens dit de Europese Commissie mede te delen. Voor werknemers uit Kroatië blijft het de komende jaren dus nodig om een tewerkstellingsvergunning aan te vragen. Er zijn een aantal redenen om dit nog te doen.

In de eerste plaats is de werkloosheid in Nederland nog steeds hoog. Het blijft daarom van belang om zoveel mogelijk binnenlands arbeidspotentieel te benutten. Maar behalve het arbeidsaanbod in Nederland, is ook in

kst-29407-203
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

toenemende mate aanbod beschikbaar vanuit EU-lidstaten waarvoor al vrij verkeer van werknemers geldt. Uit onderzoek van SEO blijkt dat allochtonen, jongeren en laagopgeleiden de afgelopen jaren de meeste concurrentie hebben ondervonden van arbeidsmigranten uit Midden- en Oost Europa[1] en dat de inactiviteit onder deze groepen is toegenomen. Het is onzeker hoeveel arbeidsmigranten uit Kroatië na openstelling van de grenzen in Nederland zouden komen werken. Cijfers uit het verleden laten zien de toestroom moeilijk te voorspellen is. Los van de precieze aantallen vindt het kabinet het onwenselijk als de druk op kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt zou toenemen.

Ten tweede is er, mede vanwege de toegenomen migratie uit landen in Midden- en Oost-Europa, sprake van een toegenomen druk op arbeidsvoorwaarden. In de afgelopen jaren hebben zowel private als publieke handhavers aangeven steeds meer zogenaamde schijnconstructies te zien met als doel om op een oneigenlijke manier te concurreren op arbeidsvoorwaarden. Dit heeft mede geleid tot het actieplan schijnconstructies. Het kabinet heeft via dit actieplan de afgelopen jaren stappen gezet om oneerlijke concurrentie op arbeidsvoorwaarden tegen te gaan. Via handhaving, voorlichting, afspraken met andere landen en wetgeving wordt ingezet om fraude en onwenselijke constructies aan te pakken. Maar we zijn er nog niet. Zo zet het kabinet ook in op een fundamentele herziening van de Wet Minimumloon en Minimumvakantiebijslag (WML) om de handhaving verder te verbeteren en op de aanpak van schijnzelfstandigheid. In de komende tijd zal bezien moeten worden of en in welke mate deze inzet afdoende is om onderbetaling van loon te voorkomen. Al met al acht het kabinet het op dit moment niet verstandig om geen beperkingen meer op te leggen aan het vrij werknemersverkeer met Kroatië.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L.F. Asscher

[1] Seo, «Grensoverschrijdend aanbod van personeel», november 2014.